

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedel' u.	<i>Redakcia a vydavateľstvo:</i> V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14. Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNYÁNSZKY.	
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	—, 50 „		
Jednotlivé číslo 8 kr.			

Diviaky.

Príhlas k ľudu

Na svete najväčšia chudoba je chudoba ducha. Taký človek, ktorý sa hmotne dobre má, ba môže sa snád povedať, že je boháč a jeho duša, jeho rozum je temný, — ten je poľutovania hodný chudák. Porekadlo hovorí, že: «blato v ruke múdreho človeka obracia sa v zlato.» Ja ale ešte dodávam to, že zlato v ruke sprostáka obracia sa v blato! A toto je moji drahí rodáci číra čistá pravda! Pozrime len jednotlivé národy. srovnajme ich jeden s druhým dľa vývinu ducha a taktó prideme na to, že čím je vzdelanejšieho ducha jeden národ, tým je bohatší aj hmotne. Ba keď hlbšie rozjímame túto vec, zaiste prideme aj na to, že prečo je Slováč chudobný popri národoch susedných.

Jestli na začiatku školského roku alebo na jar by sme navštívili naše školy Horného Uhorska, presvedčili by sme sa o tom, že čím je dlhšia jaseň alebo včassia jar, tým je neskoršie začatý alebo prv dokončený školský rok. Žiaľbohu! ale je tomu skutočne tak, lebo keď by u nás zimy nebolo, vtedy nebolo by ani žiadnej školy.

Pravda najdu sa, ale zriedka, aj svedomití rodičia, ktorí dietky svoje riadne a na termín do školy posielajú, tieto sú ale v napredovaní mnohokrát hatené tým, že dietky druhých nie odrazu sa dostanovia do školy. Nech si to nik nemyslí, že škola je kováčska šmikeň, do ktorej kedykoľvek možno prijať nového učňa. Lebo keď sa v nej dnes nerobila podkova, zaiste bude sa robiť zajtra alebo pozajtre a tak robenie podkovy má príležitosť ten učeň si hocajkedy osvojiť. Nie je tomu ale tak so školou! Tu je nevyhnutne potrebné, aby sa žiaci odrazu dostanovili do školy a nie dnes jeden, o týždeň druhý a tretí o tri atď. Lebo keď učiteľ dnes začal s dietkami poznávať hlásku i, s tým žiakom čo príde o tri

týžde do školy tiež ju musí pravda poznať, jaj ale na ztratu ostatných žiakov, ktorí pre neriadnika, samo sebou rozumie sa, že musia zaostať.

Na jar, sotva slnko odokryje zem zpod bielej zimnej periny a sotva trávička začína tu i tu pukať, už sa začína škola vyprázdňovať zo žiakov, ktorých len po poli vídavať šarvancovať. Učiteľ tedy sotva začal svoju prácu a deti sotva prišli do prúdu učenia a už prestala škola. Nuž či je toto nie veľiká ztrata?

Základom a prvou príčinou chudoby duše nášho Slováka je tedy neriadne a nedostatočné navštevovanie školy.

Druhou príčinou ale je to, že sú u nás školy žiakmi preplnené. To my dobre vieme, že počet ľudu na našich Horniakoch sa hodne rozmnožil, a tak samo sebou sa rozumie, že aj počet žiakov. Ale či sa rozmnožil počet učiteľov?! Nie veru! lebo aj teraz husto najdeme školy, v ktorých je sto alebo vyše sto žiakov na jediného učiteľa sverené. Keď ale štát, vidiac našu psotu, na naše školy chce nám prispieť podporou, hneď sa nájde zlomyselný a falošný prorok, ktorý hlása, aby ľud podporu neprijal, lebo žeby sa štátu zapredal. Falošný proroku! Nuž či nevidíš a nie ti je ľúto, že je ľud slovenský už dávno zapredaný, z ktorého zapredania ho len jedine osveta vymôže.

Ľudu slovenský! Nepočúvaj na tvojich falošných ochrancov, lebo osvetu, bárs by ona od nášho najväčšieho nepriateľa prichádzala, aj vtedy ju treba milo prijať. Daj si vzdelaj dietky svoje, v ktorých i za hrobom žiješ, aby neboly druhému podnožou a poľutovania hodným sklávom osvety. Nech ti je pri stávaní a líhaní na ume, že modlitba, práca, umenie, len tie fa z poroby vymania!

J. B.

Slovo k rodákam.

Ako sťahujúce sa vtáctvo do teplejších krajov, tak hífne odchodia z našich Horniakov spoluobčania naši za more do — Ameriky. Odchodia v krdloch a to nielen chlapi ale aj ženy a dievčence tak, že obce naše pustnú a dnes-zajtra nebude mať kto pracovať. Udajná príčina a takrečený újed je vraj veľký vífažný zárobok, ktorý robotné sily v Amerike očakáva, kdežto u nás niet vraj zárobku.

Nuž toto samo v sebe nenie pravdou, o čom sa každý, ktorý do Ameriky príjde, ľahko presvedčí a každý, kto tam bol, o tom rozpráva. Praktiční Amerikánčania neplatia čas, ale robotu. Tam robotník nedostane dennej mzdy, lež takú odplatu má, akú a koľkú prácu vykonal. Keby ľudia naši toľko a tak usilovne pracovali doma, ako to tam za vodou robíť nútení sú, tak istotne i tuná by si toľko zarobili. Povieme len jeden

príklad: drevo — poľená na triesky porúbať nezvykli denným nájomom robiť, ale takrečeným pajzom od láktora, a čo vidíme? Vidíme z husta to, že pri tejto robote usilovný chlap denne 1 zl. 50 krov do 2 zl. si vyrobí, kdežto pravda lenivý naničhodník sotva 40—50 krov. Nuž tu nie nízka mzda, ale lenivosť je príčinou chatrného zárobku. Mali sme príležitosť vidieť a to denne, že robotníci u nás v lete okolo siedmej a podjaseň medzi ôsmou a deviatou hodinou do poľnej práce sa brali. Kým na pole prišli a do roboty sa chytili, ušla zas polhodina. Počas obedu žiadali a spravili si jedno- i poldruho-hodinový oddych a o šiestej ba piatej hodine brali sa domov. Pritom robota bola vlašná, nútená. Nuž takíto robotníci by v Amerike hladom zahynuli, kdežto keby tak usilovne, pilne a výdatne pracovali, ako to tam musia a robia, i tu by nadostač zarobili a spoločný — národný majetok by sa zmáhal.

Toto treba povedať a vysvetliť ľudu; treba ho v tomto ohľade poučiť a osvietiť, nie ale ho v lenivosti, nedbanlivosti a záhalke podporovať tým, že nerobotnosť jeho vyhovárame tým, že u nás niet zárobkov, práce a keď sa kde-tu i dajaká najde, že tá nenie dostatočne platenou. Naši ľudia v Amerike chytia sa každej práce, každej sa podrobia, v každej sa vycvičia a tam prosperujú: naproti tomu doma či pri železničných stavbách, či fabrikách zväčša cudzí robotníci sú zamestnaní, ktorí si pekné groše tu zarobia a zárobok našim nedbajom zpred nosa poberú.

Tedy nie nedostatok práce a zárobku doma je príčinou sfahovania sa ľudu nášho do Ameriky, lež príčiny toho sú iné. Zaujatosť za blaho vlasti a národa núti nás k tomu, aby sme tiež pravým ich menom pomenovali a tiež odhalili. Príčinou toho sú nesvedomité búrenia, ktorým je ľud náš so strany nerozvažných a nesvedomitých politických agitátorov vystavený. Títo natrúbia svetu do uší, že hľa v akej nesnesiteľnej biede upí! aké hrozitánske farchy znáša, a ako nemá žiadneho — ale žiadneho zárobku.

Robia to preto, aby pred svetom veškerú správu krajinskú očiernili, znevážili a do zlého chýru doniesli, a aby potom nespokojný ľud ku sebe privábili tým, že jedine oni sa zaň zaujmajú, s ním spolucítia a oň sa starajú. Je to ale nielen bohaprázdna, lež aj záhubná a nebezpečná práca; je to otvorene rečeno bratovraždné, kainské pokračovanie, a ono donáša oné smutné výsledky sfahovania sa ľudu, ktoré práve v tých okresoch je najznačnejším, do ktorého sa ľudári zahrýzli. Veď opposícia sama v sebe je nielen cele oprávnená, ale aj potrebná, no opposícia táto nesmie nikdy tak hlboko padnúť a tak ďaleko zablúdiť, aby dôveru občanov v trvanie štátu podryla; aby dobré meno a česť vlasti i štátu

nivočila, aby spinu a hanu kydala na vlastný domov svoj.

Aj vláda, aj opposícia môže a smie mať chyby, vady, nedostatky, no ani jedna z nich nesmie sa stať účastnou zločinov. Opposícia má hľadať, aby chyby a omyly karhala a naprávala, nie ale tupíť a až po čiernu zem zošpintáť zákonné a právne ustanovenie štátu, tak ako to istotne len ztrestení ľudári robia. Keby cudzozemsko, keby nepriateľ tak špatne a hnusne hovoril o nás, ako ľudári, zbrannou rukou by sme ich museli zabriaknuť, a títo to netrestano robia, lebo veď oni aj vlastné svedomie udusili. Že búrením svojim často sami sebe protirečia, o to málo dbajú. Dnes tvrdia, že v Uhorsku už ani vyžiť nemožno, zajtra zas, že každodenne hrnú sa k nám poľskí židia, ktorí tu bohatnú. Nuž ktoré z týchto je pravdou? Pravdou je to, že lenivec a zahálač i u nás tak, ako všade inde, zahynie, a že usilovný človek i u nás nielen vyžiť, ale aj zveľadiť sa môže. Len závodíť a usilovať sa je treba. Pýtajte sa tých, ktorí v Amerike boli, a povedia vám, že tam každý pracuje, nikto sa za prácu nehanbí. A keď každý usilovne robotuje, zmáha sa verejný dobrobyt ako aj majetnosť jednotlivcov, pečené holuby ale ani tam ani u nás nikomu do huby nepoletia.

Len jedno je pravda, to aj my vyznáme, že totižto v praktickej Amerike záživný pokrm je všade a pomerne lacnejšie k dostaniu, ako u nás. Prečo ale? Lebo svet je rozumný a praktický. Dochováva statok, kdežto u nás roľníctvo je bez dobytky, a náš sedliak teliatko, hneď ako sa uliahne, k židovi alebo k mäsiarovi zanesie; nie aby ho dochoval. Drúbež, ktorej predtým na milióny bolo, sotva už v ktorom dvore najdeš. Ryby z riek a potokov do ostatnej smeti vychytajú. A tak potom chybuje záživný pokrm. O toto sa ale občianstvo má, musí a môže starať ako to aj všade rozumný ľud robí a nezvaluje všetku pečovosť a starosť na štát a vládu. Pomoc si sám, i Pán Boh ti pomôže, kto ale ruky do lona položí, ten hladom zomre.

Nuž robiť sa učme, nehanbime sa za prácu a dobre nám bude i bez Ameriky.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Kvóta. Jako čoby sa zem nie okolo svojej osy, lež okolo otázky kvóty krútila, natoľko stojí teraz v popredí záležitosť kvóty. Minule boli sme sdělili, že vyjednávania vo Viedni nevedly k žiadanému cieľu, výbory nevedely sa dohodnúť a rozišly sa s tým dodatkom, že v Buda

pešti budú pokračovať v kapacitovaní sa. Kvótové výbory sa aj skutočne síšly v piatok minulého týždňa v Budapešti a celý deň vyjednávaly, žiaľ Bohu aj tentoraz bez konečného docielenia.

Z počiatku išly vyjednávania dosť hladko, ba bol výhľad, že sa docieli shoda. Zrazu ale zaseklo a ďalej nedaj Bože. Rakúšania uprieť sa nedá — boli dosť povolní, lebo sostúpili až na 34. a pol percenta, uhorský výbor ale nechcel údajne viac povoliť, jako 34 a $\frac{1}{4}$ percenta, tedy rozdiel bol už len jedna štvrtina percenta, a na tejto maličkosti sa vyjednávania zasekly. Povedali sme, že Rakúšania boli povolní, za potrebné uznávame toto tvrdenie trochu objasniť. Rakúšania prvopočiatočne žiadali boli zo strany Uhorska 42 percentov; — požiadavka táto ale, jako to so strany uhorského kvótového výboru bolo nad slnce jasnejšie dokázané, nemala žiadneho základu. Následkom toho ľahko bolo Rakúšanom jednať sa, keď i tak vedeli, že žiadali takú cenu, o ktorej vopred vedeli, že ju nedostanú, dostať nemôžu, lebo není ničím ospravedlnená. Naproti tomu uhorský kvótový výbor na základe prísnych číslcových výkazov dokázal, že Uhorsko má len o volačo viac platiť na spoločné výdavky, jako dosiaľ. Súc na pevnom základe neklamných číslcie, uhorský kvótový výbor ponuknul so strany Uhorska 34 percentov. Po čas vyjednávani uhorský kvótový výbor vyšiel udajne až na 34 a $\frac{1}{4}$ percenta, ďalej ale nechcel ist. Z tohoto vidno, že sa shoda v otázke kvóty nie preto nedocielila, žeby uhorský kvótový výbor bol býval zaryte nepovoľným, lež následkom toho, že Rakúšania z prvopočiatočnej požiadavky nechceli sostúpiť na ten stupeň, ktorý by bol mohol uhorský kvótový výbor prijať. Uhorskému kvótovému výboru nemožno robiť tú výčitku, že jeho neústupnosť prekazila docielenie shody, lebo výbor tento privoľil aj tak k značnému zvýšeniu kvóty, len ničím neospravedlnenú požiadavku Rakúšanov nechcel prijať.

Keď minulý piatok byly ďalšie vyjednávania v otázke kvóty pretrhnuté, všeobecne sa myslelo, že kvótu na budúci rok ustáli zase len kráľ. Tu nenadále prišiel z Viedne chýr, že rakúsky kvótový výbor náchylný je ešte volačo popustiť a preto chce ešte raz s uhorským výborom vyjednávať a tým cieľom prišli členovia rakúskeho výboru v utorok večer do Budapešti. V stredu predpoludním zasadly výbory k porade a sa aj šťastne dohodly asice tak, že Uhorsko bude platiť 34 a 4 desatiny, Rakúsko ale 65 a 6 desatín. Členovia uhorského kvótového výboru prijali tento pomer s tým dodatkom, že neuznávajú oprávnenosť prijatých číslcie, prijímajú ich ale vzdor tomu len preto, aby už raz bol koniec nekonečnému vyjednávaniu a že to vyžaduje aj záujem štátu.

Tým, že uhorský kvótový výbor prijal 34 a 4 desatinovú kvótu, uhorská kvóta pozdvihnutá je o celé 3 percenty, čo toľko znamená, že na budúce budeme na spoločné výdavky asi o 3 a pol miliona viac platiť než dosiaľ.

Ustálenia sa kvótových výborov budú v podobe návrhu zákona vo štvrtok predestrené snemu a pojedná-

vanie návrhu započne sa tiež čím skorej. V sneme — jako počut — Kossuthisti povedú tubý boj proti zvýšeniu kvóty, že s jakým výsledkom, to uvidíme.

Svolanie delegácie. Uradný časopis priniesol v stredu kráľovský reškrift, ktorým sa delegácie svolávajú na 30. novembra do Viedne. Delegácie predbežne svolia iba jednotlivé výbory a zatým odročia zasadania do tých čias, kým kvótu neustália oba parlamenty. Ponevác nás od nového roku delí už iba krátky mesiac, ľahko sa môže stať, že sa pojednávanie kvóty pretiahne do januára budúceho roku, takže delegácie budú pojednávať spoločný rozpočet len budúceho roku v januári.

Nový vyslanec. V Mármaros-Szigete bola 21-ho tohoto mesiaca voľba vyslanca. S liberálnym programom jednohlasne zvolený bol Alexander Later, viceispán mármarošskej stolice.

Dochovávanie rýb. Minister orby Ignác Darányi rozhodol sa zato, že bude v tých potokoch, ktoré tečú na priestore kráľovských hôr, vo veľkom dochovávať pstruhy. Cieľom ministra je, aby ukázal príklad, jako možno rybárstvo spraviť aj výnosným. Minister vyzval lesnícke direkcie, aby v tejto veci čím skôr zadaly svoju mienku.

Z Rakúska. Vo Viedni robí sa v politickom ohľade obrat k lepšiemu. Jeho veličenstvo zunoval už ten stav, že rakúska ríšska rada už od dlhšieho času nerobí iné, jako škandále. Keď by mala pojednávať vážne predlohy, vtedy raz Nemci, raz zase Češi robia v sneme také škandály, že nemožno riadne nič pojednávať. Koncom tohoto roku vyprší termín, do ktorého musia byť prijaté veľmi vážne predlohy, ináčej bude celá monarchia vystavená nepriehľadným zmätkom. Aby sa to skutočne nestalo, kráľ teraz jedno za druhým povoláva k sebe vodcov rakúskych parlamentárnych strán a kladie im na srdce, aby neboly na prekážke rakúskej vláde, žeby mohla previesť jednotlivé súrne predlohy. Kráľ si žiada, aby stránky nekladly prekážky prijatiu zákona o kvóte, o vyrovnaní s Uhorskom a aby odhlasovaly indemnitu. Pravdepodobné je, že následkom osobného zamiešania sa kráľa do politiky, v Rakúsku nastúpia pokojnejšie parlamentárne pomery a že budú v najkratšom čase všetky tie otázky vybavené, ktoré sa ku škode celej monarchie tak dlho ťahajú. Rozumieme tuná hlavne otázku vyrovnania a otázku kvóty. Nenie ale nemožné, že napriek výslovnej žiadosti kráľa, jednotlivé snemové strany budú sa aj naďalej tak chovať, že zamedzia účinkovanie rakúskej ríšskej rady.

Z Afriky. Z afrického bojišča dochodia pre Angličanov veľmi neprajné chýry. Dľa najnovších zpráv Búrovia zaujali mesto Ladysmith, kde bola sosústredená hlavná sila Angličanov. Chýr o padnutí Ladysmithu zapríčinil v Londýne a po celom Anglicku ohromné rozhorčenie, ktoré len roztrpčujú chýry, že Búrovia aj na iných menej významných miestach zaujali výhodné stanoviská.

Nemecký cisár v Anglicku. Nemecký cisár Vilhelm II. so svojou manželkou a dvoma najstaršími synami prišiel 20-ho tohoto mesiaca na návštevu anglickej kráľovnej, svojej starej matky do Anglicka, kde sa viac dní pobaví. Návšteve tejto pripisuje sa veľký politický význam.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 18. novembra. Tajit sa nedá, že politický svet od dneskajšieho zasadnutia mnoho očakával, ale ani to sa nedá tajiť, že sa v očakávaní nesklamal. Jak ministerský predseda, tak aj finančný minister celkom zjavne a otvorene predniesli, jako stojíme v oči Rakúsku. Na dennom poriadku bol návrh zákona o utvorení zvláštneho oddielu chystajúceho zákony v ministerstve pravosúdia, návrh tento bol bez poznámky prijatý, načo nasledovala odpoveď finančného ministra na Ugronovu interpelláciu, zadanú v otázke hatenia valuty. Finančný minister *Lukács* ubezpečil snem, že tie chyry ktoré sú rozšírené o tom, že sriadenie valuty je zaseknuté, nie sú natoľko vážne, jako to verejná mienka myslí. Rozhodnutie výboru dozerajúceho na štátne dlhy ani najmieň není vstave zahatiť sriadenie valuty, výsledkom rozhodnutia môže najviac to byť, že sa razenie strieborných päťkoruníkov o niekoľko dní opozdí, inakšie následky nebude mať a ani nemôže mať. O tom nemôže byť ani reči, žeby toto uzavrenie mohlo byť považované za urazenie reciprocity to jest tej zaviazanosti, že čo uhorský snem spravil, že to samé uvedené bude do života aj v Rakúsku. Menovaný výbor nerozhoduje právoplatne nad zlatom, ktoré malo byť vydané rakúsko-uhorskej banke; v tejto otázke má ešte slovo rakúska ríšska rada, taktiež aj vláda. Rakúska ríšska rada dosiaľ nepojednávala otázku vydania zlata a nemáme právo predpokladať, že rozhodne také niečo, čo sa bude protivit zákonu. A čo sa týče rakúskej vlády, o tej rozhodne tvrdí, že stojí na základe zákona a že je hotová všetko to spraviť, čo od nej zákon vyžaduje. Ponevác nenastúpila tá podmienka, žeby Rakúsko nechcelo to spraviť, k čomu ho viaže zákon, uhorská vláda nevidí potrebu toho, aby už teraz porobila prípravu k založeniu samostatnej banky.

Zatým prišiel finančný minister na líčenie všeobecného peňažitého stavu. Uznáva, že peniaze všade zdražely a tak klesla chuť k podnikom. V takýchto okolnostiach povinnosťou vlády je, aby zlu dľa možnosti dopomohla. Do rozpočtu sú vzaté každoročne veľké summy na investície, ale aj okrem toho nariaďuje vláda rozličné verejné práce, aby sa priviedly peniaze do obehu, aby jak podnikateľom tak aj robotníkom bola poskytnutá práca; vláda dá vyhotovovať vo fabrikách aj také veci, ktoré nepotrebuje hneď, len aby fabriky maly prácu. Budapešťianskym bankám dá vláda tolko peňazí, bez koľko sa štátne kassy zaobísť môžu a hlavnomestské peňažné ústavy zaopatria potrebným kapitálom vidiecké ústavy. Aby vidiecke úverkové spolky mohly členom

svojim čím lacnejšie požičky poskytnúť, ústrednému krajiniskému úverkovému spolku dala vláda väčšiu summu aby mohol všetkým tým úverkovým spolkom, ktoré stoja s ním v spojení, poskytnúť potrebný lacný kapitál.

Z tohoto vidno, že vláda všetko spravila, aby dopomohla tomu zlu, ktoré povstalo zo zdraženia peňazí a tak prosí snem, aby odpoveď vzal v známosť. *Ugron* spravil pár poznámok na odpoveď ministrovu, načo táže bola v známosť vzatá.

Zatým interpeloval *Rakovszky* ministerského predsedu, sputujúc sa, či má vedomie o tom, že v Rakúsku badať také úkazy, že vyviazaná reciprocita nevstúpi do života 1-vým januárom budúceho roku, menovite, že predošlá rakúska vláda neuviedla do života na základe 14-ho §-u zákon o niektorých potravných daniach a že terajšia vláda návrh tento ešte ani teraz nezadala ríšskej rade, že na štátne dlžoby dozerajúci výbor už po druhýkrát odoprel vydanie zlata. Berúc tieto úkazy do ohľadu, sputuje sa, či ministerský predseda má nejaké zabezpečenie, že reciprocita bude 1-vým januárom uvedená a jak nie či robí prípravu, aby sme nepriehystane nevstúpili do nového roku.

Ministerský predseda *Széll* hneď odpovedal na túto interpelláciu. On nevidí to, čo vidí *Rakovszky*. V Rakúsku riadi teraz veci taká vláda, ktorá všemožné robí, aby zaviedla poriadok. Že sa jej toto tak ľahko nedarí, to sa dá ľahko vysvetliť tamojšími zamotanými politickými pomerami. My sme zariadili gazdovské vyrovnanie s Rakúskom zákonom a očakávame, že to samé spraví aj Rakúšanovia buď parlamentárnou cestou, buď na základe 14-ho paragrafu ich ústavy. Rakúska vláda uviedla do života predlohy tieto na základe 14-ho paragrafu. Výbor dozerajúci na štátne dlhy odoprel vydanie zlata preto, lebo uvedenie do života na základe 14-ho paragrafu nedrží za zákonité. Vláda rakúska napriek tomuto odopretiu dá rakúsko-uhorskej banke potrebných 59 millionov zlata a tým zadosť spraví svojej zaviazanosti. Z tohoto tedy vidno, že reciprocita v tejto otázke není urazená.

Čo sa týče druhej otázky, totižto uvedenia do života predloh, potahujúcich sa na niektoré druhy potravných daní. Terajšia rakúska vláda sa zaviazala, že aj tieto zákony uvedie do života pred 1-vým januárom. Pokiaľ sme neprekročili tento termín, neslobodno hovoriť o urazení reciprocity. Ostatne uhorská vláda nestojí s na kríž založenýma rukama, ona vie, čo je jej povinnosťou a v tom páde, jak sa to stane, čo neočakáva, že totižto Rakúsko neuviedie do života zákon o o otázných potravných daniach, spraví to, čo jej zákon nielen dovoľuje, lež káže. Prosi odpoveď v známosť vziať.

Po vzatí odpovede v známosť bolo zasadnutie zakončené.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 21. novembra. Snem dnes pojednával a aj prijal návrh zákona o predĺžení na jedon rok finančného vyrovnania s Hor-

vatskom. Referent *Neményi* dokázal, že jednoročné predĺženie vyrovnania je preto potrebné, lebo vyslané výbory nie sú vstave do konca roka vyhotoviť k uzavretiu nového finančného vyrovnania potrebné práce.

Béla *Komjathy* ostro vystúpil proti tomu, Uhorsku

nepriateľskému prúdu, ktorý badať po celom Horvatsku. Horvatsky minister *Cseh* zastal Horvatov, tvrdiac, že Horvatsko má mnoho takých obyvateľov, ktorí sú hrdí nato, že sú uhorskými občanmi. Po tejto reči bol návrh prijatý a zasadnutie skončené.

A odpusť nám . . .

Modlíme sa — a žiadame, iste

Úspech i zdar by daly nebesá;

Lež príklad Tvoj, nasledovať, Kriste!

Ťarchou je nám, pod ňouž duša klesá —

Mnoho slov, no žiadne činy —

«A odpusť nám naše viny.»

Spolubratov, kde možno, tupíme;

Závišť i zášť naplňa útroby —

A pomáhaj, kde treba, tam spíme,

Nesúc pomstu ešte i za hroby:

Hryzieme sa bez príčiny —

«A odpusť nám naše viny.»

Za rozkošmi ženieme se chvatom;

Samoláska — ctibažnosť nám heslom —

A v živote, — pýchou zaujalom,

Viera dávno nie je nám už veslom:

Opustili sme vidiny —

«A odpusť nám naše viny.»

Preplnení sme škodoradosťou;

Súciť, sústrasť sfa by vymrely z nás —

Chvastáme sa mamonou, — márnosťou

A neznáme nebeských duše krás:

Len to vieme, že sme z hlíny —

«A odpusť nám naše viny.»

Š e t r i m e v t á k o v !

Kto by nemal rád tie milé vtáčatká, ktoré pestrým pierim a veselým štebobom svojim toľké rozkoše nám pôsobia! Nenie jar, keď nedôjde lastovička; vymre okolie keď nespieva vtáčik!

V Bavorsku predstavenstvo dakoľko obcí zadalo nedávno prosbu na ríšsky snem, v ktorej pozdvihlo svoj hlas v záujme vtáctva a vzalo pod ochranu týchto prenasledovaných. Jako jeden časopis «Der Prakt. Landwirth» poznačil, tí dobrí ľudia medzi iným v prosbe svojej nasledovne písali:

Náš prirodzený, triezvy rozum nám to hovorí, že spevaví vtáci sú nie za pokrm ustálení, lebo ináč by ich nebol ten mudrý Stvoriteľ tak malicherným telom obdaril. Nie je to ľudská povinnosť, lež dravcov, aby zbytočné plemenenie sa vtáctva zamedzily a celkovite ich zničily. Lež vtáčkom oči vykľaf, prez ich zobák drôt pretiahnuť a k tomu ich upotrebiť, žeby žalostným hlasom svojim iných privábily na popravište; sľučkami a inými nástrojmi to zapríčiniť, žeby

sa úbohí vtáčkovia celý deň tam trepotaly, nôžky si povytŕhaly, a seba pomaly zadusily atď., toto všetko len s prirodzenosťou dravého zvera vládnúci ľudia činia, bez toho, žeby im v tom zákon prekážal!

Už nešetria ani lastovičiek! Tieto síce dosiaľ ešte žiadon človek nebantoval. Veď sú to tak milé naše domáce vtáčatká! Najposlednejšie roky a zvlášte na jar 1897. roku nám ukázaly, jaký výsledok malo nesvedomité pustošenie lastovičiek v južnej Európe, a že je to nie puhá domnelosť tá obava, že na našich vidiekoch ešte i lastovičky vyhynú.

Síce toto bude mať veľmi zlé následky! Zato, že sa Talianom páči lastovičky na centy predávať a pojesť, teda my, nemeckí roľníci, máme sa dať v lete, počas našej práce, rozličným hmyzom na zpolymŕtvo zoštípať! Naš statok von na poli, alebo v maštali nemá byť pokojný od múch! Musíme trpeť, ako sa nám naše kone splašia. Budeme za drahý peniaz, sám Pán Boh zná aké

ochranné prostriedky proti muchám kupovať! Za to, že sa Talianom páči lesné zľahovavé vtáctvo prenasledovať a v pavni piecť, musí Nemecko mnoho tisíc mariiek vydať za sbieranie húseníc a chrústov. Natreme si stromy, žeby nám na nich kukle, alebo iný škodný a neužitočný hmyz a chrobač neuškodily! Nech sa len naši južní susedia oddajú ešte i na špačkov, — vtedy nám roľníkom krásne zahvízdajú a my odoberúc sa, môžeme ísť, kam nás oči povedú!

Najúžitočnejších vtákov takým katom za chatrnú cenu odovzdať, dľa nášho náhľadu, práve toľko znamená, jako keďby sme žandárov zatvorili, naproti tomu ale zlodějov a živáňov z väzenia vypustili a do rúk im dali meč a pušku! Pár stotisíc mariiek by sme získali na vtáčkoch, ale potom mnoho millionov škody by utrpelo naše poľné hospodárstvo.

My sme síce nie znalci zákona — píšu ďalej — toľko nám ale náš zdravý rozum a prirodzené právo citu hovorí, že zľahovaví vtáci, ktorých nám múdry Stvoriteľ posielal, ktoré sa z väčšej čiastky u nás liahnu, ktorých my opatrne chránime, tí sú naši a našich susedov, tam na Juhu nie sú oprávnení na zkažu nášho poľného hospodárstva takých pustošif. Keď by sme my tu v Nemecku milé za ľúbe chceli učiniť — síce my by sme to o mnoho snadnejšie mohli previesť, jako tí páni Taliani! — vtedy by už bolo v Taliansku dávno prestalo pustošenie vtáctva, ale pod jedným by už boly obidve krajiny navnivoč vyšly.

Hľa, toto písali bavorskí roľníci, rovno na ríšsky snem. Jak priame a múdre sdelili oni, že nakoľko je vtáctvo užitočné, skrze to aj nás poučujú, aby sme si ho aj my vážili asice napozatým ešte lepšie ako doteraz

Že jak náramné množstvo škodného hmyzu vtáctvo spotrebuje, o tom nám pochop už i to poskytuje, že jediný pár lastovičiek, jako to prírodoznalci vyskúmali, cez jedno leto dva milliony múch pochytá a zaiste ani iní hmyz pustošiaci vtáci nezaostanú za nimi.

Tie vtáky, ktoré sa pred krutou zimou do teplejších krajov odsľahujú, ešte zbavia! Ale čo robia tie, ktoré tu zostanú? Tie sú podobné tým robotníkom, ktorí si neznali v lete nič odložiť. Keď však prikróčí zima, vtedy ozaj počínajú sa neresti vtákov. A v týchto nerestach jako by hľadaly ľudskú ochranu. Ani sú nie tak bojzlivé. Prídu blízko nás, ba i bývania naše navštvia.

Chocholaté škovránky tiahnu ku pariacim sa hnojným hromadám, alebo zvučno-žalobným hlasom sadajú vedľa komína. Spevavá pinka zabudla na pekný les a vysľahuje sa na dvor, zavzneje dakedy svojim striebro-zvučným hlasom:

ale už nenie tak veselý, jako tam v tóni listnatých stromov, lež je to zúfalý žalospiev. Strnádky sa dostavia u dverí, červienka tichým hlasom, jako zomierajúce dieťa, vyzýva našu sústrasť vždy tichšie. Zrazu zľichne a keď vyjdeme, už je zkrehnutá. Úbohý vtáčik! vzdychneme ľútostive, ale zato nepride nám na myseľ ostatným pokrm hodif. Síce koľkí by to potrebovaly! Tam pri zahrade medzi vetvami poľného bodliacia mnohý strakato-piernastý, červeno-čákovitý stehlici nadarmo hľadájú pokrm, smutno sa utiahnu; a na ovocných stromoch s rozduřeným pierim nemo sedí ľahkomyselná sýkorka; ešte i tento veselý figliar ztratí dobrú vôľu.

Ešte však nenie dost, že ich hlad a zima prenasledujú, ale im aj iné nebezpečia hrozia. Krahulec, jastrab, títo ukrutníci sú im vždy v zápäti. Tchor, kana ich zas v noci dusia.

A čože robia ľudia v záujme týchto úbohých vtáčkov! Veru často sú až preukrutní oproti nim, jako čo by ony boly naši najúhlavnejší nepriatelia.

Ale čo by boly! Veľ nám ony nielen radosť spôsobujú svojim ľúbezným hlasom, ale sú aj opravdovou pomocou v našom hospodárstve.

Preto nielen nekántrime vtáčkov, ale radšej ich bráňme a krmme, zvlášte v zime, keď je celý chotár pod sňahom!

A. R.

DOPISY.

M. Udiča, 15-ho novembra.

Slavná Redakcia!

V 45. čísle Opr. Křestana „Farník“, ktorý chcel istého nebohého skutky verejne posudzovať, mňa preto, že som pod tým nebohým nášho, poťazne maloudičského farára a čestného kanonika rozumel a ku jeho obrane krátky dopis v tomto časopise uverejnil, bezočate napáda. Úctive prosím tedy o uverejnenie prítomných riadkov.

Pane Farníku! vy píšete o mne, že slovensky písať neviem, a že mňa ľutujete, že som sa dal od môjho suseda zaviesť. Že neviem dobre slovensky písať, uznávam; však ale iste slušnejšie písať viem, jako vy; to dokazuje aj váš dopis. Mój dopis bol čistý, bez všetkých urážok a hrubostí, no ale aj bez každého záujmu písaný. Ľutovať mňa nemusíte, že som sa dal zviať; tu prítomne sa osvedčujem, že mňa ku písaniu dopisu nikto nezvádzal; ale vy ste poľtovania hodnejší, že ste sa dali zviať náruživosťou ku vášmu dopisu. Čo sa osvedčujete, že ste o nebohom udičskom p. kanonikovi nič nečestného písať nemienili, to vám teda ponechávam, však ale neodtajíte, že ten váš neuvěřený článok predsa len proti istému

mrtvému namierený bol. Prečo teda nebol uverejnený? Mne sa ale zdá, že vy nachádzate obľubu v dopisoch len preto, aby ste jak živých, tak mrtvých podobne licitatorov udičských a síce pod názvom dobrý Farník osočovali. Pýtam sa vás, prečo že ste jako iní nelicitovali, všetko čo sa odpredávalo, jako: kone, kravy, zbožie, kotol a iné veci, mali-li ste ku tomu vôľu a peniaze, mohol ste kúpiť a tak ste nemuseli za tými banovať. Verte, nebol by vám ničoho závidel. Viete ale čo, aby ste ma nedržali za neprajného, voľačo vám pošuškam. Choďte do Považskej Bystrice ku kr. súdu, tam sú po nebohom p. kanonikovi ešte ku odpredaniu uložené vzácnosti, tam sa iste dozviete, kedy bude týchto odpredaj, a tak môžete si tieto veci kúpiť, veď vám pristanú, a tiež si môžete ľahkým spôsobom vačky naplniť; ale že dajte potom pozor, aby vám to nepovypadovalo! — Píšete ďalej, že sa známe. Veľmi dobre, trebárs máte náličnicu na tvári, lenže trochu primalú. A len to vám môžem povedať, že vás z farníkov nikto tak dobre nepozná jako ja, ale aby vás aj iní aspoň dľa mena poznali, zhoďte túto náličnicu a nehanbite sa za vaše poctivé meno, jako sa na čestného muža svedčí. Voľačo sa vás spýtam. Či viete čo je tlačový súd? Nie? Iste sa obznámite aj s tým v krátkom čase!

Jestli tie vzácnosti kúpite, nebanujteže ešte aj za tým kotlom atď. a jak vás len tak srdce za ním bolí, uistujem vás, že ho vo vylicitovanej cene obdržíte; ale keď by ste si ho tak miesto širáka trafili na hlavu postaviť, to by ste potom vyzerali jako rytier, no nie síce jako rytier z časov staroveku, ale z časov závesti a nezávesti.

Nemajte ale pane Farníku za bánosť, známe sa a viete, že ja rád špasujem!

P. L.

Dolný Liptov, 18. nov.

Vysokocentný pán Redaktor!

Ešte naši občania vždy utekajú do Ameriky. Ak sa im to nepodari na prvom raze, idú a probujú aj druhý i tretí raz. Pred pár týždňami vrátili zo Stankovian piatych a z Liskovej jedného domov poslal z Oderbergu. Tých zo Stankovian zatvorili preto, že mali pasy falšované. Ti ľudia robia tak, že keď sa niektorý do Ameriky dostane, pas pošle nazpät a druhý ide s ním, až príde na poriadných žandárov a títo mu ho vezmú. Žiaľbohu, s tymito Američanmi, keď prídu nazpät do starej vlasti, sme nie veľmi spokojní preto, lebo, ako sme sa to už dobre presvedčili zo živých príkladov u nás, že ešte ani jedného nebolo, ktorý by už tu doma bol spokojný. Počujeme od mnohých tie slová: v Amerike je najlepšie, tam ueplatí robotník nič. Ja neviem, ja nepoznám američanské pomery; ale že žiaden dom, žiadna obec, žiadna stolica, ale ani žiaden štát nemôže byť bez príjmov, keď na všeliaké potreby má výdavok. Nepomyslí si patričný, že keď by on nemal žiadneho dôchodku, že by ani on nemohol svoj dom udržať. Ani na to nepomyslí, že veru on

v Amerike, keď aj tam robí, ešte je nie tamojší občian; a od neobčiana len nemôžu pýtať daň. No ešte buď Bohu chvála! títo naši spolubratia keď sa vrátia nazpät, to nás potešuje, že neztratil aspoň vieru v Pána Boha. Inakšie to stojí s Čechmi v Amerike. Týchto ľudí tak pokazila Amerika, že keď sa už pre ľahkomyselnosť nemôžu udržať, berú si sami život.

Čechov rok po rok zahynie samovraždou v Amerike vraj 13% - ov, teda z každých 100 Čechov trinásti sa zavraždia. Nuž drahí bratia! Nie je lepší doma krajec chleba, nežli v Amerike hus celá? Sám Kristus Pán hovorí: „Čo prospěje člověku, keď by celý svet získal a duši svojej by uškodil.“ Alebo jakú odmenu dá člověk za dušu svoju?

Ešte chcem podotknúť, že sa stalo aj na tomto vidieku, že prišli z Ameriky domov bez krajciara. Keď sme sa spýtali príšlého, ako mohol prísť bez peňazí, nadovšetko cez more? Nuž nám odpovedal, že ho to stálo trochu práce, ale predsa to išlo tak, že ho vzali na loď, ak bude robiť, čo mu rozkážu. S radostou prijal podmienku, každý deň mal roboty dost, len aby byly ruky stačily; najmenej dva centy švábky musel obieliť; umývať, rajbať a podobné práce konať. Nuž reku a po suchu ako? Po suchu to išlo horšie, ťažko veru bolo dačo dostať zest; nadovšetko po mestách sa nedalo dostať, pár ráz ma i zatvorili, hovoril. A celá cesta koľko trvala? Sedem týždňov, bola odpoveď. Ďakujem Pánu Bohu, že som tu, mňa už viac v Amerike nikto nevidí. Neviem, či by mu bola ešte chuť prišla ísť do Ameriky, či nie, ale chuť mu na veki odobrala smrť; ochorel totižto a onedlho aj zomrel. Teraz tiež jeden prišiel domov, odišiel ta zdravý a navrátil sa chorý, už bude kašľať a odpľúvať, kým mu plúca neodpadnú a o dva metre sa sblíži ku Amerike.

Liskovan.

Z Bolešova, trenčianska stolica.

Velactená Redakcia!

Z našej malej dedinky nečítal som ešte žiadon dopis, snáď sa preto dosiaľ nikto neozval, že sa u nás nič zvláštneho nedalo, nič takého neprihodilo, jako ku pr. v Námestove, kde úbohého žobráčika usmrtila prekliata ruka jakéhosi zlosyna. Keď som čítal, čo sa stalo v Námestove, hrúza ma pojala. Nie menej pozastavil som sa nad tým, že „Oravský křestan“ v dopise, uverejnenom v 45-tom čísle tak zastával tých, ktorí sú z vraždy v podzrení. Zvedavý som, jako si patričný dopisovateľ predstavuje celú vraždu, či si otázny žobráčik snáď sám podrezal hrdlo, alebo ho snáď niekto preto zavraždil, aby ho olúpil z peňazí?*)

Minulú nedeľu mali sme tu oheň, zhořelo 6 menších stodôl.

*) Ráče len ešte kus poshoveť; pravda vyjde o krátky čas na javo. Uhorské súdy vyšetrujú vec prisne a svedomite, môžeme spokojne čakať na výsledok vyšetřovania, ktorý ale zťažka bude hovorit o rituálnej vražde.

Ináčej sa dobre máme, zárobky sú dobré, ktoré sa veru aj zídu chudobnému ľudu, aby cez dlhú zimu mal z čoho žiť. Úrodu sme mali ďakovať Pánu Bohu hojnú, čoho prirodzeným následkom bolo, že aj počet sobášov bol značný, lebo sa hladu nikto nebojí. Sobášov sme mali 30.

S Pánom Bohom

Ladislav Hóra.

Orava, 20. novembra 1899.

Mnohovážny Pán Redaktor!

Je už týždeň, čo naše doly i role sňah pokrýva a ja moje šárgy som už zaprel na zimovisko. Nedostane sa mi už tak často furmanievať: nuž ale nežijem len z furmanky, ale — jako je to známo — cez zimu zvlášť z kučéberstva, preto sa mi dostane aj pri tomto poctivom remesle po našej Orave sa poprechodíť a noviny naše ct. obecenstvu sdeliť.

Minulý týždeň 12. t. m. bol som v Trstenej s mojím tovarom a veľmi sa mi dobre vodilo, lebo na pár a umpár som môj tovar s dobrým pre mňa osohom chytro odpeľal. Ale aj to musím povedať, prečo tak chytro? Nuž veď 13-ho mal byť koniec sveta! Teda aj tuhá jedna čiastka sa horlive modlila; — iná strachom trnula a najväčšia čiastka hodovala. Pri tejto poslednej som bol ja; len že ja som neveril, žeby už mal byť koniec sveta, lebo som ešte za múku Wienerovi dlžen, — tento ale má toľký sklad, že aj na týždeň by sme mali čo jest, — jak by vôbec hvezdárom len to chybovalo.

Náš osvietený pán biskup v mesiaci októbri bol rozposlal na svoje kňazstvo jeden pastiersky list. Pánslávi turčianski totižto sbierali a sbierajú podpisy na jedno memorandum, ktoré chcú predostrieť vraj snemu a kráľovi, a žiadajú, aby medzi Slovákami jak v úradoch tak v školách jedine slovenská reč bola úradnou. Biskup teda v tom pastierskom liste nakladá kňazstvu, aby chránili veriacich, by sa nedali zviest a tie podpisy aby odopreli. Biskup teda s vlasteneckého stanoviska vystríha kňazstvo a veriacich; jako dobrý vlastenec upomína a vyučuje. A celkom pravdu má. Veď nám Slovákom sa nič nerobí; v úradoch — jak neznáme len slovensky — slovensky sa nás vyzvedajú; — v školách naša slovenská reč má svoje miesto tiež a my sme úplne s terajším stavom spokojní; — ba žiadame si — keď by to možno bolo — čo by sme bárs všetci a čím skorej maďarsky vedeli, lebo veru je to zázračná nevďaka proti vlasti: Uhorský chlieb jest; — uhorské práva požívať; uhorských vrchností ochranu žiadať a potrebovať, — a potom — jako pánslávi — nevďačne sa chovať proti vlasti.

Biskup náš ale za tento vlastenecký pastiersky list bol hrubo napadnutý vo všetkých pánslávských novinách; a bohužiaľ jedných takých novín aj katolícky kňaz je redaktorom.

Zato ale tie brízganiny pánslávských novín vlastenecko smýšľajúci náš slovenský ľud iba k väčšej láske

k vlasti a úcte k svojmu arcipastierovi povzbudily, na ráze biskupa ani najmenej škvrny nenechaly.

Po tak dlhej, — dosť príjemnej jaseňi — napadnul nám sňah, ktorý ale sa pomaly topí a sňah ešte aj zhynie.

S úplnou úctou

Furman.

BESEDNICA.

Potrestaný bezbožník.

Rozprávka.

V Chodibove, malom mestečku ležiacom v utešenej doline chýrnej pre svoju úrodnosť, žil — to jest ponevác o jeho smrti dosavád žiadneho chýru nedošlo, — žije i teraz jeden zámožný roľník menom Michal Chodibovský. Dobre sa mu viedlo, majetok svoj rozmnožoval a bol najprvším gazdom nielen v tom mestečku, lež v celom tom utešenom a úrodnom údolí. Lež jako to však najčastejšie býva že práve tí, ktorých Pán Boh najhojnejšie obdaril pozemským majetkom, neveria, alebo nechcú veriť v Pána nebies a tak i Chodibovský bol jeden z tých zatatých svetárov, ktorí sa o svoje večné blahoslavenstvo najmenej starali.

Ľahko sa možno domysleť, že nebolo ľahostajným pobožnému kňazovi malého mestečka, niekdajšiemu spolužiakovi Chodibovského, že najbohatší a tak najvplyvnejší obyvateľ mesta má také náhľady o večnom spasení a prechováva takú nedôveru naproti cirkvi. Duchovný otec aby dal citeľný dôkaz svojho pohoršenia nad smýšľaním Chodibovského, od krštenia jeho jedinej dcéry Marie nebol u neho na návšteve.

Tak sám v sebe duchovný otec neraz pomýšľal na náležité pokarhanie zatvrdilého bezbožníka. Rád by ho bol nejak potrestal citeľne, na výstrahu iným, ale čože mohol vykonať chudobný duchovný pastier proti bohatému bezbožníkovi? Čakal teda pokojne vhodný okamih, keď boháč bude potrebovať pomoci jeho, ale preto kedykoľvek sa s Chodibovským náhodou potkal, nikdy nepomenul obrátiť reč na to veľké požehnanie, ktorým Boh Chodibovského obsýpa a na padajúci biedny oltár malého kostolíka. Lež na takéto slová zatatý neznaboh bneď odpovedal úsmešne:

— Nikdy v svojom živote neunúval som nebeského Otea svojimi modlitbami, ale vy ustavične žobrete pre neho, kedykoľvek ma potkáte. Nuž či som ja kedy pýtal niečo od neho? Ten starý oltár do tých čias len vydrží, pokým sa moja dcéra vydá a potom nedbám keď sa i srúti, — takto hovoril zatvrdilý bezbožník.

A tá deva, o ktorej Chodibovský hovoril, bola Maria, jeho jediná dcéra, ktorá svojou krásou nemala páru na celom vidieku. Na jej peknej bielej, ružovým nádechom podbehlej tváričke svietily dve čierne očka takým ohňom, ktorý hrozil popálením sa tobo, kto sa hlbšie do nich podíva. A ponevác to urobili všetci mlá-

denci toho okolia, nepredarmo menovali Máriu najkrajšou a najkúzelnjšou. Ale čierne oči peknej devy nikoho si nevšímaly. Tí, ktorí od pohľadu do jej očí ostali láskou upútaní, nevedeli si vydobýť ani najmenšieho miestočka v jej srdci a preto začalo sa o peknej Marii povrávať, že nemá srdca.

Takto stály veci, keď pekná Maria doplnila osemnásť rok svojho veku. A keby veci boli šly svojím riadnym tokom, tak studená kráska bola by mohla osláviť i dvadsiatyôsmý rok svojho narodenia bez toho, aby bola meno Chodibovský zamenila. Pecná Maria sama v sebe ešte i to uzavrela, že svoje dni skončí v daktorom klástore, ktorý — bez ohľadu na otcovský vplyv — samotné ľudské srdce považuje za najlepší útulok. Toto uzavretie peknej Marie bolo teda novším dôkazom, nakoľko nezodpovedá pravde to porekadlo, že jablko nepadá ďaleko od stromu.

A bolo by sa veru tak stalo, lebo pekná Maria behom troch-štyroch rokov i vzdor všetkým hrozbám otcovým bola by vstúpila do daktorého kláštora a svoju peknú hlavičku pokryla bielym čepcom, keby sa tohto jej úmyslu jedného dňa nebol zamiešal osud celou svojou silou.

A ten osud nosil čizmy, na čizmách ostrohy, peknú jazdeckú rovnošatu, plné, čierne fúzy a — dlhú šabľu, ktorou poriadne štrngal obzvlášť pred — rekrútami a peknými dievčencami. A ten osud mal aj svoje meno a zamestnanie: menoval sa Eugen Rudy a jeho zamestnaním bolo execírovať jednu stotinu hodných husárov, s ktorými počas tohoročných letných manévrov nakoľko bolo možno ubytovaný bol v Chodibove. A kvartírka cedula tohoto uniformovaného „osudu“ znela na meno Michala Chodibovského bohatého gazdu v Chodibove.

Kapitán husárskej stotiny mal všetky príčiny, aby bol so svojim domovým pánom úplne spokojný; už dávno nebol dostal ani za drahé peniaze takú chutnú zravu a na ňu také dobré víno ako tu. S Chodibovským, ktorého nábfady i on sdieľal, veľmi dobre sa sniesol, ale keď pri ich rozhovoroch bola i pekná Maria a podvracala svetácke nábfady besedujúcich, vtedy pekný kapitán dával prednosť dôkazom Marie a aj bohaprázdný otec musel utíchnuť, keď videl, že kapitán, vojak, podáva sa ženskému stvoreniu.

A tieto večerné rozhovory boli príčinou toho, že acprávne husári len tri dni boli v Chodibove, kapitán Rudy zamiloval sa až po uši do peknej dcéry Chodibovského, svojho hostiteľa. Avšak jeho láska zdala sa mu byť beznádejnou, lebo Chodibovský vzdor svojej úprimnej pohostinnosti taký pozor dával na svoju jedínú dcéru, jako keď pozorujú na mláteov pri mlátení zbožia, čo je u gazdu nie vecou malého významu. Nielen že švarného kapitána ubytoval v najodľahlejšej chyži domu ežiacej najďalej od chyže dcérinej, lež — a to veľmi šikovne — tak vedel veci riadiť, že kapitán Rudy a pekná Maria ani jedného jediného slova nemohli prehovoríť bez toho, aby to otcovské uši neboly zaslúchly.

Kapitán teda skoro už nedúfal, že bude môcť vyznať lásku zbožňovanej deve a začal pomýšľať, že to

urobí v liste, čo je dost neisté a menej zdarné, keď zrazu náhoda, či snáď Božské riadenie, o mnoho rýchlejšie dopomohlo mu k cieľu, než by to bol predpokladal i v svojich najsmelších snoch.

Stalo sa totiž jedného dňa, keď vojsko malo oddych, že kapitán Rudy v sprievode svojho strážmajstra už zavčas rana chcel vyjazdiť na okolie mestečka. Cesta ich viedla okolo starého kostolíka a kapitánovi, ktorý bol nielen dokonálym jazdcom ale i dokonálym bezbožníkom, nikdy by nebolo napadlo vstúpiť do domu Pána a preukázať úctu sv. Marii, keby v tom okamihu nebola sa mu ukázala u ohrady kostola svetská Maria, totiž Maria Chodibovská. Možno, že kapitán tú poveru o starých babách, ktoré predídením donesú na človeka nešťastie, rozprestrel i na mladé devy, možno, že ho iné príčiny pohly, aby ďalej nejazdil, dost na tom, že kapitán jednoducho zosadol s koňa, strážmajstrovi podal uzdu a rozkázal, aby šiel späť na kvartír a on, keď dupot koní bolo počuť už len zďaleka, tiež vstúpil do kostolíka.

Čo sa potom tam dnu stalo, či sa kapitán pomodlil, nevieme. Ani by sa nesvedčilo prezradiť, s čím sa človek v tichej zbožnosti sverí svojmu Stvoriteľovi. Je viac než mnoho, keď vyžadíme, že kapitán hneď našiel peknú devu, lebo krom nej na ranné služby Božie ešte neprišiel nikto, sadol si ku nej, čosi jej pošepnul, potom obe hlavy sa k sebe pritulily a v nasledujúcom okamihu prázdny kostolík ozval, sa tichý — bozk. A toto rozpovedal nám sám kňaz chodibovský, ktorý v najneprihodnejšom, ba naopak, jako z ďalšieho priebehu tejto rozprávky vysvitne, v najprihodnejšom okamihu vystúpil zo sakrestie do chrámu, kde hneď uzrel zaľúbený párik.

Prestrašených hneď poriadne vyhrešil a potom po ranných službách Božích zasiel k Chodibovskému, ktorého s pohoršením ale šetrne upovedomil o tom, že mladí ale nehodní zaľúbenci prastarý kostolík zneuctili. A keď vylíčil pred gazdom tie nešťastia, ktoré môžu stihnúť prekliatych hriešnikov, ešte dôraznejšími slovami citoval z trestného zákona niekoľko paragrafov, v ktorých sa spomínajú roky trestu na tých, ktorí zneuctia kostol.

Prestrašený otec nevediac, čím mladí ľudia zneuctili chrám, začal prosiť duchovného, ale ten odmietol prosiaceho bezbožníka, ota a gazdu. V tomto zúfaní ozvalo sa srdce Chodibovského, a zaťatý neznaoh sa osvedčil, že kostol dá znovu pokryť, vybieliť a namiesto padajúceho oltára sv. Marie, dá doniesť z Benátok najutešenejší oltár.

Pre zroneného boháča bolo potom opravdovým vykúpením, keď kňaz, vidiac že želite nad svojim dosavadným bezbožným životom, rozprával mu o nekonečnej milosti Boha, ktorý prijíma do svojho lona tých, ktorí lutujú svoje hriechy.

— Ale zamlčanie celého prípadu slubujem len pod jednou podmienkou — riekol kňaz. — Svatbu budete môcť ustáliť len potom, keď bude stáť nový oltár!

— Jakú svatbu? — tázal sa udivený boháč, ktorý ešte nevedel v čom je vlastne celá vec.

V tom okamihu vstúpila pekná Mária so svojim kapitánom do izby. Trochu sa haubili, boli i trochu zmätení, ale sa hneď potešili, keď počuli slovo „svatba.“

*

Naša rozprávka skončí sa takto s uspokojením všetkých spomínaných. Chrám bol obnovený, dostal nový utešený oltár, slávnostne bol znova vysvätený, zamilovaní stali sa manželským párikom a velebný pán duchovný otec stal sa chýrnym kňazom pre utešený oltár jeho kostola. Lebo chýr, že sa starý boháč Chodibovský stal nábožným človekom a že neveriaci kapitán kedykoľvek len stihol bol najpozornejším poslucháčom sluhu Božieho, rozniesol sa po celom okolí a toto obrátenie sa dvúch Saulov v Pavlov pripisovalo sa len účinkovaniu starého duchovného pastiera chodibovského.

Starý kňaz teraz už navštevuje potrestaného bezbožníka. Chodibovský tešieva sa jeho návštevám, ale kedyvtedy sa bývalý bezbožník ponosuje, že posledne vydal mnoho peňazí. Za nový oltár s obnovením chrámu vyplatil totiž päťtisíc zlatých a ešte raz toľko musel vyplatiť na vyrovnanie dlhov svojho víťazného zaťa. No toto však nezaškodilo veľmi takému bohatému gazdovi a bývalému bezbožníkovi.

HOSPODÁRSTVO.

Kuchyňská zahrada.

(Dokončenie.)

Cibuľa, šalát, špenát seje sa takže včasne na jar, ale do čerstvo skopanej zeme. Šalát a špenát seje sa aj v jaseňi, ba zimný šalát práve len v jaseňi do dobre pohnojenej zeme, kde sa hojne polieva a okopáva.

Cviklu, hrach, cesnak tiež včasne možno siať, t. j. siať do čerstvo skopanej zeme; požaduje takže hnojivú zem a hojné polievanie.

Uhorky, tekvice a dyne sejú sa len v ten čas, keď mrazivé počasie už celkom prestalo, t. j. okolo 20—24. apríla. Všetky tieto požadujú zem úrodnú a hnojivú; miesto na úslni a povetrí vystavené. Zrnká sejú sa do riadkov alebo do jednotlivých hniezd po 4—5 zrníek. Tekvica ľahavá sadí sa do hniezd po 3—4 zrnká, ďaleko jedno od druhého vzdialených. Tekvicu netahavu možno do bližších hniezd siať, lebo tento rodzaj ľubi súdružstvo a blízkosť svojho druhu. Staršie semeno uhorkové, tekvičné a dyňové býva úrodnejšie, nežli čerstvé; preto dobre je, keď semeno týchto druhov si na niekoľko rokov odložíme, aby sme vždy 3—4ročné pri ruke mali. Na semä nechávajú sa prvá úroda a tie kusy, ktoré ku koreňu najbližšie ležia.

Dyne žlté a grécke pestujú sa práve tak, jako uhorky a tekvice. Požadujú ale zem novú, masťnú a slobodnému povetriu vystavenú. Sadia sa v ten čas keď aj tekvice, do jednotlivých asi na 2 metre vzdialených hniezd, do jedného hniezda 4—6 zrníek. Dyne žlté ma-

mipulujú sa osobitným spôsobom, ako grécke. Grécke dyne rastú a rozkladajú svoje výhonky voľne po ostredku, kdežto odrastené bylinky žltých dyň, keď už 3 lističky vyhnali, musíme zaštipnúť, aby do dĺžosti nerástli, ale aby rástli len bočné výhonky. Keď tieto bočné výhonky obsiahli zase dĺžku 3 lístkov, poznovu sa zaštipnú, tak tiež keď i tieto zase až na 3 lističky vyhnaly, zaštipnú sa aj po tretí a posledný raz.

Dyne vôbec zpočiatku rady majú vlhké počasie, keď ale už ovocie naviazaly, vtedy je dážď, alebo polievanie vodou jedom pre ne.

Rajské jablká, paprika, zeler, majerán a kapustné druhy sadia sa najviac skrze malé priesadky, ktoré najprv v teplej hrade, alebo nejakej trubličke odrastú.

Pre kuchyňskú potrebu sadíme aj niekoľko riadkov včasných krumplov, na pr. ružiaky, nermontky, rožky atď., ktoré pre svoje včasné dozrenie, pre ich dobrotu a múčnatosť teraz sú najobľúbenejšie. Chceme-li krumpľe mať veľmi zavčasu, musíme ich ešte v jaseňi alebo aspoň na jar ale včasne vysadiť, aby od zimy a zamrznutia boli ochránené, celý ostredok zakryjeme pazderím, slamou alebo plevami, a keď sa už mrazov nemáme čo obávať, toto prikryvadlo odstránime.

Pestovanie všelijakého zahradného semena má byť našou hlavnou povinnosťou, asíce čo si sami vypestujeme, o tom sme aj presvedčení, že je to dobré a čerstvú, ako keď to od kupca za drahý groš kúpime, a pritom ešte aj oklamaní bývame, lebo mnohokrát dostaneme iný druh, a nie ten ktorý sme si žiadali, a mnohokrát dostaneme semä staré, ktoré v zemi zhnije, a nikdy ne zídne. Ba hriech je za také veci peniaze vyhodiť, ktoré sa aj u nás môžu dochovať, ktoré sa v našej pôde dobre vydaria a ktoré s malou príčinlivosťou sami si ich doposťovať môžeme. A predsa koľko tisícov uletí z našej vlasti do cudzozemsku len za zahradné a kvetinové semena, ktoré tisíce by mohli všetky doma zostať.

Hlavným pravidlom pri pestovaní zahradného semena má nám byť:

a) aby sme na semä určené kusy z tých najzralejších, z najdokonalejších a z najväčších vybrali;

b) na jar pri vysádzaní zvláštny pozor dajme na to, aby sebe príbudzné rodzaje, ako sú na pr.: kapusta hlavatá, kel, karfiol kaleráb, reťkev, potom mrkva, petržlen, zeler a paštrnák vedľa seba nestály, lebo bárs kapusta s kalerábom do jednej rodiny a mrkva s paštrnákom zase do jednej rodiny patria, predsa každý druh sám o sebe predstavuje svoj vlastný rodzaj a svoju rovnú vlastnosť. Tieto druhy jeden ku druhému blízko sadené, vydávajú semeno spotvorené, zkrpatené a vzdialené od svojej opravdovej pôvodnosti.

Chceme-li každý druh v svojej pôvodnosti, ba ešte vo väčšej dokonalosti obdržať, musíme každý druh zeleniny v zahrade ďaleko jedon od druhého vysadiť, aby sa prach kvetu jedon do druhého nedostal, alebo skrze chrobač a včeličky prenesený nebol. Všetky bočné výhonky, parohy bez milosrdenstva máme povylamovať, ba

i prostriedok v kvete stojacej korunky vyštipnúť, aby celá sila byliny len rovno do pozostalého kvetu hnala, tam sa sústredila, a aby tým dokonalejšie semeno sa z kvetu vyvinulo.

Pri kuchynskej zahrade, takmer všade najdeme aj kus kvetinovej zahrady, kde obyčajnejšie a obľúbenejšie kvetiny sa pestujú, jako na pr.: fialky, klinec, rezeda, bajzamina, gordinka, ruža atď., ktoré všetky takže ne-unavnú opateru, polievanie, chránenie pred mrazom a čistenie od buriny požadujú; lebo len skrz našu usilovnosť platí to porekadlo: komu sa nelení, tomu sa zelení!

Deň sv. Alžbety. Okázalým spôsobom oslávený bol v Budapešti deň sv. Alžbety ako meniny našej nebohej kráľovnej V Matiašovom chráme budínskom bolo veľké rekvie, na ktorom súčasnilo sa široké obecenstvo. Po všetkých hlavnomestských školách bola slávená pamiatka nebohej kráľovnej. Pekným spôsobom zasvätila pamiatku kráľovnej mládež vyšších škôl. Najprv odbývaly sa veľké smútočné služby Božie v universitnom chráme za prítomnosti profesorov a poslucháčov universít a potom tiahla mládež a obecenstvo do obrovskej prednášajúcej dvorany prvoročných technikov, ktorá bola vkusne čiernymi draperiami a kvetami ozdobená. Professorské sbory universít a pozvaní hostia sedeli na vyššom mieste, pri ktorom pod pekným čiernym baldachýnom stálo poprsie kráľovnej z bieleho mramoru. Slávnosť počala sa spevom mládeže a zatým prof. L. Ilovay povedal peknú pamätnú reč o kráľovnej. Slávnosť skončila sa odspievaním jednej smútočnej piesne, ktorú predniesol spevokol univerzitnej mládeže. Podobným pekným spôsobom zasvätili aj stredné a elementárne školy deň Alžbety nielen tu v hlavnom meste, ale i po všetkých školách našej vlasti.

Pieta kráľova. Tieto dni nešťastnou náhodou zomrela vdova po gedelovskom horárovi Petrovi Lenzovi. Keď sa kráľ dozvedel o odumretí vdovy nebohého horára gedelovského, hneď rozkázal, aby v jeho mene skvostny venec položili na rakev Lenzovej, lebo muža zomrelej vdovy svojím časom veľmi rád mal.

Nový predseda súdnej stolice v Trenčíne. Jeho veličenstvo kráľ Gejzu Hajdu, tit. sudcu kráľovskej tabule a okresného sudcu v Žiline, vymenoval za predsedu kráľ. súdnej stolice v Trenčíne.

Socha kráľa Mateja. Jako známo, mesto Koložvár dalo zhotoviť sochu kráľa Mateja chýrnemu sochárovi Jánovi Fadruszovi. Socha však bude stáť viac než sa predpokladalo a pretože výbor nemá dost peňazí, zavedie novšiu sbierku po krajine na zakrytie trov. Pre toto opozdí sa aj odhaenie sochy, ktoré sa malo v máji budúceho roku odbývať.

Deputácia trenčianskej stolice u vlády. Trenčianska stolica pod vedením fčišpána Gejzu Osztroluczského vyslala ku vláde deputáciu pozostávajúcu z ablegátov Bélu Polyáka, Petera Ratha, Juraja Kubinyiho, Gejzu Rakovszkého, Štefana Rossivala, Valéra Smialovszkého a grófa Mikuláša Zayho, aby vymohli u vlády 300.000 zlatovú požičku pre stolicu, pretože stolica není vstave teraz vyplatíť na stavbu žilinsko-rajeckej a trenčiansko-bánovskej vicinálnej železnice už prv odhlasovaných 100, patrične 200 tisíc zlatých. Rečník deputácie fčišpán Osztroluczky predniesol prosbu stolice pred ministerským predsedom Kol. Széllom ministrom financií Lad. Lukácsom a ministrom obchodu Hegedüsom, ktorí však nemohli prisľúbiť bezprostrednú štátnu podporu, sľúbili ale že budú nástožiť na tom, aby stolica od niektorého peňažného ústavu mohla dostať požičku pod prajnými podmienkami ku zaokrytiu prvej potreby. Deputácia s radosťou prijala sľúbenú podporu, lebo prechováva nádej, že teraz dostane stolica požičku u peňažných ústavov za takých podmienok, za jakých by túže bola dostala stolica od vlády. Pred Kol. Széllom, čo ministrom vnútorných záležitostí hlavný župan spomenul aj uzavretie stolice potahujúce sa na povýšenie platu stoličných úradníkov. Ministerský predseda v svojej odpovedi poznamenal, že pozná hmotný stav hornouhorských stoličných úradníkov a sľúbil, že dľa možnosti prajne vybaví záležitosť.

Vyznačenie. Jeho veličenstvo kráľ Bélovi Siebenfreudovi, predsedovi kráľ. súdnej stolice v Trenčíne, z príležitosti jeho utiahnutia sa na odpočinok udelil rád železnej koruny III. triedy za uznanie tých zásluh, ktoré si bol Siebenfreud nadobudnul na poli súdnictva.

Žilinská reálka. Minister výučby už zaslal Žiline rozvrh novej reálky, z ktorého vysvitá, že to bude vyššia reálka. Mesto teraz podá ministrovi prosbu, aby obľahčil priechod z gymnásiuma do reálky, asíce tak, že i latinčina má sa už od prvej triedy počnúc prednášať tým žiakom, ktorí sa tento jazyk učíť chcú, aby sa pozdejšie bez ťazkostí mohli dať zapísať do gymnásiuma

Päťdesiatročné jubiläum Refazového mostu. Dňa 20. t. m. minulo tomu 50 rokov, čo Budín a Pešť spájajúci Refazový most, vystavený žienialnými anglickými merníkmi Viliamom a Adamom Clarkom odovzdaný bol verejnej premávke. Spolok uhorských merníkov a staviteľov zasvätil pamiatku tejto udalosti slávnostným shromaždením a vydaním opisu stavby mostu. Refazový most bol v ten deň vkusne ozdobený a večer osvetlený. Vláda v ten deň dovolila, aby obecenstvo slobodne prechodilo cez najpeknejší most Uhorska bez toho, že by muselo 2-krové mýto platiť. Cez refazový most behom tejto doby prešlo 440 millionov 579 tisíc a 315 ľudí.

Nový železný most nad Váhom. Pri Lipt. Sv. Mikuláši ponad Váh vedúci drevený most, je už tak sodratý, že patričné kruhy pomýšľajú na stavbu nového železného mostu. Dľa vypočítania nový železný most stál by asi 40.000 zl. Či zo stavby niečo bude, rozhodne sa až v budúcom roku.

Hrob dcér uhorského kráľa Belu IV. V dalmátskom meste Špalato, počas reštaurovania tamojšieho starobylého chrámu pod hlavným oltárom našli kryptu, v ktorej ležala veľká kamenná rakev. V rakve našli dve ženské kostry, pri ktorých ležal pergament s nápisom: „Tu odpočívajú dve dcéry uhorského kráľa Bélu IV. Anna a Alžbeta. Táto bola ženou bavorského kniežata Heinricha, tamtá vydatá bola za poľského kniežata Ratislava. Alžbeta zomrela r. 1251. Anna r. 1263.“ Staviteľský výbor hneď podal o tomto správu mestskej vrchnosti, ktorá ale uhorskú vládu o najdení kráľovských relikvií ešte neupovedomila. Dcéry kráľa Bélu IV. hľadali útočiste v meste Špalato v tom čase, keď Tatári pustošili v Uhorsku.

Lacnejšie železničné karty pre žiakov na železnici medzi Skalicom a Holičou. Počnúc od 1. decembra správa uh. štát železníc vydávať bude abonentné karty pre študentov na čiare Holič—Skalica, platné na jedon alebo tri mesiace. Cena jednej mesačnej a na II. triedu platnej abonentnej karty obnáša 8 korún a na III. triedu 5 korún. Na tri mesiace platná karta na II. triedu stojí 20 korún a na III. triedu 12 korún. Tieto žiacke abonentné karty dostať možno u sekretariátu správy štátnych železníc v Budapešti (Andrássy-út 75).

Strajk. V Zay Uhroveci v tamojšej paličkovej fabrike robotníci zastavili prácu lebo dľa ich mienky správa neoprávnene sťahovala im daň z týždennej mzdy. Bánovský hl. slúžny Ján Zamoróczy prišiel do Zay Uhrovec a jeho taktičnému zakročeniu je čo ďakovať, že robotníci zas chytli sa do práce, keď im hlavný slúžny prisľúbil, že ich ponosy spravdlive vybaví.

Zadlával ho kôň. Gejza Antos poručík pri husároch v Pápe tieto dni jazdil pri meste, kôň sa mu však od čohosi splasil, jazdu shodil a tak došliapal, že mladý dôstojník na mieste vypustil ducha.

Podivné zviera. Vo Városmajori v Budíne jeden žiak chytil podivné zviera. Zviera je polmetra dlhé, má psiu hlavu, srstou je pokryté a má dve krídla. Zviera patrí ku druhu netopierov a je to to takzvaný krídlatý pes. Vlastou tohoto zvieraťa je horúca India, kde je tiež zriedkavé a preto ťažko si vysvetliť ako sa zviera dostalo do Budína.

Telegrafovanie bez drótu. Vynález povestného talianskeho inžiniera Marconiho: telegrafovanie bez drótu po vode čím ďalej tým viac dokazuje sa byť praktickým. Tak tieto dni urobili opäť jednu zkušku s dobrým výsledkom. Asfice pomocou Marconiho stroja zo stanice The Neeales, ktorá je na päťdesiat míľ vzdialená od anglického pobrežia, odtelegrafovali na parník „Saint-Paul“ z transválnskeho bojišťa došlé zprávy a tak cestovatelia lode o mnoho prv zvedeli čo sa deje na bojišti, než Londýncania. Cestovatelia došlé chýry na lodi písacím strojom znásobili a takto zostaveným malým novinám dali meno „Atlantic Times“. Za každý kus týchto noviniek platili cestovatelia jedon dollar. Jedon cestovateľ pomocou Marconiho stroja telegrafický rozkázal si v Londýne obed.

Posúdení trýzniteľa. Naším čitateľom je známo to mučenie ľudí v komárňanskej obci Moča, ktoré veľkoomgánsky slúžny Koloman Szabó, stoličný viceúčtovník Gedeon Molnár a notár obce Ludvík Göbel za pomoci močanského rychtára Jozefa Czunyiho spáchali na troch tamojších občanoch Štefanovi Kováčovi, Bélovi Vurecovi a Ladislavovi Verankovi lebo ich mali v podozrení, že títo okradli obecniu pokladnicu. Menovaní chceli vynútiť od upodozrievaných občanov, aby sa ku krádeži priznali a ponač sa patriční byvše nevinní priznať nechceli, bili a trýznili ich nemilosrdne. Konečne chytený bol pravý zlodej a trýznení občania obžalovali nemilosrdných úradníkov. Túto pravotu pojednával minulý týždeň komárňanský súd a patričných prísne posúdil. Slúžneho *Kolomana Szabó* posúdil súd na tri roky do žaláru, na päťročnú ztratu úradu a vyzdvihnutie politických práv a na zaplatenie 60 zlatých peňažnej pokuty; stoličného podúčtovníka *Gedeona Molnára* na tri roky a šesť mesiacov do žaláru a na zaplatenie 30 zl. peňažnej pokuty; obecného notára *Ludvíka Göbela* na jeden rok do väzenia a na ztratu úradu a močanského rychtára *Jozefa Czunyiho* na štyri mesiace do žaláru a na ztratu úradu. Krem toho súd posúdil obžalovaných na solidárne zaplatenie 699 zlatých pravotných trov, ďalej tiež solidárne musia zaplatiť žalobníkom náhradné za utrpené boľasti a škodu; Štefanovi Kováčovi prisúdil súd 250 zlatých náhradného, Bélovi Vurecovi 100 zlatých a Ladislavovi Verankovi 60 zlatých. Proti výroku všetky stránky appellovaly na kráľ. tabulu. — Výrok komárňanského súdu prekvapil celé poslucháčstvo. Neočakávali totiž, že súd tak veľmi prísne potrese obžalovaných. Posúdení prechovávajú nádej, že vyššie sudy aspoň trochu uľavia ich trest.

Železnica medzi Novými Zámkami a Veľkými Šuranmi. Ku stavbe železnice z Nových Zámkov do Veľkých Šurian potrebné plány sa už hotovia v ministerstve obchodu. Je pravdepodobné, že sa k stavbe prikróči už budúceho roku.

Posúdený kráľ. notár. Bývalého námestného kráľ. notára v Cegléde Štefana Farnadyho, ktorý si na svoje meno falšoval doktorský a pravotársky diplom a krem toho ešte jako finančný osnovník vo Veľkom-Bečkereku dal sa podplatiť daň platiacim ľuďom, kráľ. súdna stolica vo Veľkom Bečkereku odsúdila na tri roky do žaláru.

Strach pred „koncom sveta“. Minule sme opisali na čom sa zakladá balamutenie ľudí, že bude koniec sveta a spomenuli sme, čo všetko ľahkoverní ľudia v strachu pred „súdnym dňom“ vykonali. Teraz z Koložváru píšú, že i tam chýr o súdnom dni mal taký účinok na istého Štefana Nagya, že ho, ako chýr počul, na mieste porazilo a mŕtvý klesol na zem. V Temešvári zas jedno mladé dievča Matilda Vitalský, 21ročná dcéra jedného zámožného furmana, ktorá už od dávnejšieho času trpí na nervy, keď počula, že nastane súdny deň, zmizla z domu po dvojdnovom blúdení skočila do rieky Begy. Na šťastie a videli ju však dvaja robotníci, ktorí topiacu sa devu vytiahli.

Požiar. V obci Lamač (prešporská stol.) tieto dni vypukol požiar, ktorý sa za veľkého vetra tak rozšíril, že zorelo dvadsať domov s pobočnými staviskami, v ktorých bola uložená tohoročná úroda.

Boží trest. V Marcheggu tamojší fabričný direktor po tieto dni večer prišiel do kancelárie čosi pozreť do kníh. Ako vstúpi dnu, s ním idúci pes priskočil k wertheimke a začal vrčať. Týmto upozornený direktor obrátil svetlo v tú stranu a tam pri kasse zazrel učupeného človeka. Direktor hneď vybehnul von a o chvíľu vnišiel dnu so žandarmi. Teraz videli, že jedna ľudská mrtvola leží pri kasse. Pri mrtvom nachodily sa rôzne dláta, kľúče a jedna dýka. Keď mrtvolu dobre obzreli, videli, že je to joden tamojší fabričný robotník, ktorý sa chcel do kassy vlámať, ale pravdepodobne pred prevedením svojho úmyslu zomrel na porážku srdca.

Starý zaľúbenec. Ján Barinka 75ročný zámožný gazda v Emóde (hevešská stol.) zunoval vdovstvo a zaľúbil sa do jedného 17ročného dievčaťa, ktoré mu však dalo košík. Barinka však, aby dokázal nakoľko miluje mladé dievča, bez ktorého nechcel žiť, vytiahol z vačku povraz a obesil sa tam pred očima dievčaťa na hradu. Prefaknuté dievča prerezalo povraz hneď ale starý zaľúbenec ukázal nový povrázok a vyhrážal sa, že sa znova obesí, ak ho deva nebude chcieť. Takéto dôkazy lásky devu natoľko dojal, že privolila a dnes starý Barinka je už šťastným manželom.

Bohatstvo nie je vždy šťastím. O tomto prísloví smutne presvedčila sa rodina Karola Jolera stolára v Šiklôsi. Asfice Joler nedávno vyhral na jedon žreb dvestotisíc zlatých. Radosť ale tak osudne účinkovala naňho, že ochorel a o krátky čas zomrel. Hlavnú výhru zdedil po ňom jeho zať mlynár Jozef Ley, ktorý shrnúce tisíce dal sa do pijatiky. Posiaľ striezlivý človek pil tak, že ho tieto dni v kréme na smrť porazilo. Osudná hlavná výhra dosavď teda dvom ľuďom bola príčinou smrti.

Jako v Moči. Matias Kubica rychtár obce Jasenice v Orave s Ondrejom Zanojtom a Jozefom Farským chytli nedávno jednu na rozume pomätenú ženu a mysliac že to nejaká zlodějka začali ju inkvirovať. Jaká to bola inkvisícia, svedčili len modré miesta na tele úbohej nešťastnice, ktorú na druhý deň našli mrtvú vo väzení. S touto záležitosťou zaoberal sa tieto dni ružomerský súd a nefudského rychtára odsúdil na 9 mesiacov do väzenia. Jeho kamaráti dostali každý po 6 mesiacov.

Známky na ľudskej tvári. Pravidelne objavujú sa vrásky na ľudskej tvári so 40. rokom. Svislé vrásky medzi očami poukazujú na starosti. Vypuklé vrásky na čele znamenajú ťažké telesné a duševné starosti. Vrásky od zovňajších kútikov očných značia, že bol prekročený 35. rok. Vrásky vybiehajúce od nosových uhlov a točiace sa ku kútikom úst sú znamením veku pokročilejšieho. Vrásky na brade a blízko uší sú dôkazom značného veku. Vrásky na horných očných viečkach sú znakom zármutku a starosti. Kosé vrásky po lícach od škranie k časnám bývajú dôkazom veku najpozdejšieho.

Trest vojaka. Vojenský súd v Krakove posúdil syna Andreja Sýkoru, vyslanca na českom zemskom sneme, na tri roky do pevnosti a na trojročnú náhradnú službu za to, že jednému dôstojníkovi, ktorý ho počas cvičby uderil šabľou po nohe, dal zaucho. Ale jako potrestali dôstojníka, ktorý nedbajúc na zákaz ministra vojny, bil vojaka, o tom zpráva mlčí.

Prečo ľudia pijú? Professor Bunge v Baseli dáva na to nasledujúcu odpoveď:—Hlavná príčina pijatiky je napodobňovanie. Prvý pohár piva tak nechutí, ako aj prvá cigara; ľudia naučia sa piť, lebo vidia iných piť. Keď sa naučíme piť, príčin je vždy dosť, aby sme v tom pokračovali. Ľudia pijú, keď sa rozchodia, a pijú keď sa spolu schádzajú; pijú, keď sú hladní, aby hlad zahnali; pijú keď sú sytí, aby chuť drážili. Pijú keď je zima, aby sa zohriali; pijú, keď je teplo, aby sa ochladili. Pijú, lebo sú veselí. Pijú, keď dakoho krstia; pijú, keď dakoho pochovávajú. Pijú, aby zabudli na smútok, núdzu, biedu; pijú, keď majú, bohatstvo; pijú, keď prehrali v kartách peniaze a pijú keď vyhrali. Jedným slovom človek vždy holduje tomuto špatnému zvyku.

Najväčšia loď sveta je anglická loď zvaná „Oceanie.“ Obrovská táto loď je 209 metrov dlhá, 20 metrov široká a 15 metrov hlboká. Nový tento kolos patrí spoločnosti White Stev Linie; loď je určená k osobnej doprave medzi Angliou a Spojenými štátmi, ktorú cestu vykoná za šesť dní. Včas vojny môže byť „Oceanie“ premenená v križiak, ktorý nabrat' môže toľko ublia, koľko je dostatočné na celú cestu okolo sveta. Loď je hnaná 17.000 koňskými silami. Má 400 miest pre cestujúcich I. triedy, 1000 pre cestujúcich II. a 300 pre cestujúcich III. triedy; celkom teda môže na lodi cestovať 2104 osôb.

KU OBRÁZKU.

Diviaky.

Sotva jest na našich hornatých stranách poľovníka alebo gazdu, ktorý by nebol videl divé ošípané alebo kratko rečeno diviaky. Obzvlášť gazdovia majúci svoje role pod horami neraz mali príležitosť prekvapiť tieto škodlivé zvery na svojich roľiach, kde im pozde dozrievajúci ovos alebo iné klasnaté zbožie „kosili“. Diviak však uspokojí sa aj so zemiakmi, svojím rypákom orie celé brázdy a ničí úrodu gazdovu. Najradšej zdrúže sa však v horách dubových, kde nachodí svoju labôdku: žalud. Diviaky množia sa asi v takej miere, jako ošípané domáce. Sú však prípady, keď divá mašica mala 10—12 prasiec alebo ináč podsvinčat. Takýmto prípadom najviac tešia sa poľovníci. Poľovačky na diviaky konajú sa obyčajne v takomto čase, keď sa diviaky už vykrmili. Poľovníci vyberú sa na postriežky ku čistinám, kam si diviaci najčastejšie vyjdu. Náruživý poľovník i celú noc ztrávi utiahnutý na strome aby včasne nad ranom mohol ukoristiť dobre vytučeného diviaka. Poľovníci sú pri streľbe veľmi opatrní, lebo prípadne ľahšie poranení diviak vrhne

sa na svojho protivníka. Prestáte rozčúlenie nahradí sa však zručnému poľovníkovi v koristi, lebo neraz sa stalo, že dobre cieleňá gufka poľovníkova aj 3, ba niekedy aj 5—6 centovému diviakovi dopomohla do komína.

K OBVESELENIU.

Šalamúnsky rozsudok vyniesol kedysi jeden parížsky smierelí sudca. Objavili sa pred ním manželia, ktorí po desaťročnom spoločnom živote mienili sa dať rozviest.

— Máte deti? — pýtal sa sudca.

— Áno pane!

— A koľko?

— Dvúch chlapcov a jedno dievča! a to je práve príčina, prečo prichádzame k vám. Moja žena si chce podržať dve deti a ja tiež! — vysvetľoval manžel.

— Či sa chcete — táže sa sudca — oba uspokojit s mojím výrokom?

— Áno, pane! — zvolali oba manželia.

— Dobre tedy. Oba dočkáte, až budete mať dieťa štvrté. Tak vám potom priadne každému dvoje detí a prijdte zase!

A sudca nečakal nadarmo. Asi o rok potkal na ulici manžela a pýtal sa ho:

— No, pane, akože sa máte?

— Ah, pán sudca, o rozsobáši nemôže byť ešte ani reči.

— Ešte nie?

— Nie!

— Prečo?

— Moja manželka porodila dvojčatá!

— No, teda len čakajme ďalej! odpovedal s potuľným úsmevom sudca.

ODKAZY REDAKCIE.

Ctený pán X. v Y. Meno otázného dopisovateľa nemôžeme sdeliť, lebo si to vymienil bol pri zaslaní dopisu.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 23. novembra.

V budapeštianskych tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 68, zadok 80, polievková

72, jazyk 72, obličky, ľadviny 90, čistené 180 krov za 1 klg. — *Baranina*: predok —, zadok — krov za 1 klg. — *Teľacina*: 80, lopatka 82, stehno 100 krov za 1 klg. — *Bravčovina*: 64, stehno a lopatka 72 krov za 1 klg. — *Šunka*: pražská 90, surová 68 krov za 1 klg.

Masť: Sviňská 60 krov, loj 58 krov, slanina ku roztopeniu 58 krov a husacia masť 115 krov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 65, sliepku 85, kohúta 110 krov. Za jednu tučenú kačku 130, za tučenú hus 350 krov. — *Očistená drúbež*: kura 60, sliepka 75, kapúň 100 krov, hus 290 (za jeden klg. 58 krov), morka za kus 240 krov, a kačka za kus 95 krov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 6 kusov za 20 krov, menšie 30 kusov za 1 zl., ku čaju 5 kusov za 20 krov.

Ryby: Kapor 80, sumec 90, štika 70, zubáč 90, jesater 180, okuň 90 krov. Raky: kus za — krov.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 95, ku čaju 120 krov za 1 klg. Tvaroh 22 krov za kilo. — Smotana 32 krov za liter. — Pár holubov — krov, divá hus —, divá kačka 55, jarabica 75 krov za kus. — Zajac za kus 1 zl. 30 krov. — 1 klg. divej svine 45 krov, stehno srny 350 krov. — Zemiaky 3 kr. za klg.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
zlat.	13:40	12:80	12:20	11:40	11:00	10:60
číslo:	6	7	7½	8		
zlat.	9:80	8:80	7:00	5:90		

Pšeničné otruby drobné po zl. 4:20, hrubé po 4:30.

Zeleniny: *Zemiaky* ružiaky zl. 1:50—2:00, žlté zl. 2:10—2:20, rožky zl. 4:00—6:00, biele zl. 1:30—1:60 za metr. cent *Kapusta* (v hlávkach) za kus 10 krov. — *Cibula* zl. 2:50—4:20 m. c. *Zeler* 100 kusov zl. 80—1:50.

Strova: *Hrach* nový — kr., čistený starý 10—12 krov za liter. *Sošovicu*: domáca 8—12 za klg. *Rižu* 10 krov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 13—14 krov, čierny 10—11 krov za kilogrammu.

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 23. novembra.

Obilie	Jakosť dľa hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska ..	75—81	7.70	8.40	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3050	3090
" peštianska ..	75—81	7.65	8.35	Uhorská zlatá renta 4% ..	116.75	117.25	Pešť. uh. kupec. b.	1392	1396
" stolnobelehradská ..	75—81	7.70	8.40	" korunová renta 4% ..	95.30	95.70	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa ..	820	8250
Raž (žito) ..	70—72	6.10	6.35	Uhorské regálové úpisý 4½% ..	98.90	99.65	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	310.00	312.00
Jačmeň na krm. ..	60—62	5.90	6.10	" premiové úpisý ..	—	—	Záložné listy.		
" na pátku ..	62—64	5.65	5.75	Uhorská tiskovo-segedínska po- žička 4% ..	137.25	138.25	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4% ..	94.50	95.50
" na várku ..	64—66	6.40	6.60	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	120.00	121.00	Uhorského úver. záložného ús- tavú 4½% ..	100.00	101.00
Ovos ..	39—41	5.35	5.45	" vyvážkové úpisý 4% ..	93.75	94.75	Uh. úver. ústavu s prémieu 4%	118.00	119.00
Kukurica ..	—	5.20	5.50	Spoločná požička v bež. penia- zoch 4½% ..	99.60	100.00	Peniaze.		
Proso ..	—	5.30	5.60	Žreby.			Cisársky dukát ..	5.70	5.75
Repica ..	—	11.60	12.10	Spolku „Jó szív“ ..	3.10	3.40	Dvadsať-frankovník ..	9.57	9.61
Dateľinové semä, luc. ..	—	45.—	52.—	Uhorského „Červeného kríža“ ..	9.50	9.75	Nemecká ríšska marka ..	58.97	59.17
" červené ..	—	53.—	61.—	Bazúrskeho ..	19.75	20.25	Striebro ..	—	—
Svínská masť peštianska ..	—	50.00	50.50	Bazilika ..	6.00	6.50			
" vídiecka ..	—	—	—						

Kassa - Oderberg.							Oderberg - Kassa.								
Stanice	triedy	osobný vlak I-III.	osob. vlak I-III.	osob. vlak I-III.	rýchlo vlak I-II.	osob. vlak I-III.	osob. vlak I-III.	Stanice	triedy	rýchlo vlak I-III.	osob. vlak I-III.	rýchlo vlak I-II.	osob. vlak I-III.	osob. vlak I-III.	osob. vlak I-III.
Kassa	ind.	—	6:35	7:00	1:12	4:00	8:40	Oderberg	ind.	1:10	5:06	10:55	11:35	5:50	7:04
Tibany ōrh.	>	—	—	*7:07	—	—	*8:48	Karwin	ĕrk.	1:31	5:36	11:20	12:07	6:17	7:40
Sz. Istvn mh.	>	—	6:38	8:17	—	4:15	8:59	Teschcn	>	1:48	6:05	11:42	12:30	6:40	8:12
Tereb ōrh.	>	—	—	*7:25	—	—	*9:08	Trzynietz	>	2:01	6:21	12:01	12:50	7:01	—
Abos	ĕrk.	—	6:48	7:30	—	4:26	9:13	Jablunka	>	2:16	6:43	12:18	1:09	7:21	—
Nagy-Ladna ōrh.	ind.	—	—	*7:56	—	*4:43	*9:29	Cscza	ind.	2:50	7:22	12:56	1:48	7:58	—
Kis-Ladna	>	—	7:04	8:04	—	4:51	9:37	Kraszn	>	—	7:45	—	2:05	8:15	—
-Ruzs. ōrh.	>	—	—	*8:10	—	*4:56	*9:42	Ochodnicza ōrh.	>	—	*7:51	—	*2:11	*8:21	—
Hmor mh.	>	—	7:16	8:23	—	5:08	9:54	Kiszucz-Ujhely	>	3:16	7:59	1:28	2:20	8:29	—
Phnixh mg.	>	—	—	*8:36	—	*5:20	*10:06	Kis-Rudina ōrh.	>	—	*8:04	—	—	*8:34	—
Margitfalu	ĕrk.	—	7:29	8:41	2:16	5:25	10:11	Zsolna	ĕrh.	3:28	8:13	1:43	2:33	8:43	—
Istvanbata	ind.	—	7:43	8:59	2:28	5:45	10:29	Vrna	ind.	4:08	8:45	*2:12	3:00	9:19	—
Klukn ōrh.	>	—	—	*9:04	—	*5:49	*10:34	Sztrecsn mh.	>	*4:14	*8:49	—	*3:05	*9:25	—
Krompach	>	—	7:51	9:12	2:37	6:00	10:43	Ruttka	ĕrk.	4:30	9:02	2:26	3:18	9:40	—
Szepes-Olaszi	ĕrk.	—	8:00	9:24	2:46	6:13	10:56	Szucsny	ind.	4:56	9:24	*2:46	3:42	—	—
Olczn ōrh.	ind.	—	—	*9:34	—	*6:26	*11:05	Turn	>	5:04	9:31	—	3:49	—	—
Haraszt mh.	>	—	—	*9:42	—	*6:35	*11:12	Sutt ōrh.	>	*5:10	*9:37	—	*3:55	—	—
Mrkusfalva	>	—	8:19	9:54	3:05	6:46	11:22	Kralovn	ĕrk.	5:19	9:45	3:04	4:03	—	7:30
Igl	ĕrk.	—	8:30	10:10	3:16	*7:00	11:36	Sztankovn ōrh.	ind.	*5:26	*9:52	—	*4:10	—	*7:35
Szepes-Smegh. ōrh.	ind.	—	—	*10:32	—	*7:16	—	Fenyhza	>	5:31	9:57	*3:11	4:15	—	*7:42
Hadusfalva ōrh.	>	—	—	*10:40	—	*7:23	—	Gombs mh.	>	*5:35	*10:02	—	*4:20	—	*7:50
Kposztafalu	>	—	8:59	10:54	3:36	7:36	—	Hrbolt ōrh.	>	5:41	*10:08	—	*4:26	—	*7:59
Schavnyik ōrh.	>	—	—	*11:00	—	7:41	—	Rzsah. fongyr	>	5:46	10:13	—	—	—	8:06
Gncz mh.	>	—	9:15	11:14	—	*7:53	—	Rzsahegy	ĕrk.	5:54	10:20	3:27	4:39	—	8:16
Szepes-Szombat ōrh.	>	—	—	*11:19	—	7:57	—	Liszkflva ōrh.	ind.	*5:59	*10:25	—	*4:44	—	*8:23
Poprd-Felka	ĕrk.	—	9:20	11:22	3:55	8:00	—	Lipt-Tepla	>	6:07	10:32	*3:36	4:51	—	8:33
Batizfalu	ind.	—	9:40	—	4:21	*8:20	—	Kis-Olaszi mh.	>	6:14	10:38	—	4:57	—	8:41
Menguszfalu ōrhz	>	—	—	—	*4:28	—	—	Lipt-Tarncz mh.	>	6:23	10:47	—	5:06	—	8:52
Csorba	ĕrk.	—	*10:02	12:14	4:42	8:42	—	Lipt-Szt.-Mikls	ĕrk.	6:30	10:54	3:52	5:12	—	9:00
Vgfalva	ind.	—	10:15	—	5:00	8:55	—	Okolicsn ōrh.	ind.	*6:45	*11:11	—	*5:28	—	—
Vychodna	>	—	10:25	—	5:11	9:05	—	Szt.-I.-Pottornya mh.	>	6:52	11:17	—	5:34	—	—
Kirly-Lebota mh.	>	—	10:42	—	5:29	9:22	—	Lipt-Ujvr	>	6:59	11:23	4:11	5:41	—	—
Lipt-Ujvr	>	—	10:50	12:48	5:42	9:30	—	Kirly-Lebota mh.	>	7:07	11:31	—	5:48	—	—
Sz.-I.-Pottornya mg.	>	—	10:55	—	5:48	9:35	—	Vychodna	>	7:26	11:48	—	6:06	—	—
Okolicsn ōrh.	>	—	*10:59	—	*5:53	*9:39	—	Vgfalva	>	7:37	12:00	—	6:18	—	—
Lipt-Szt.-Mikls	ĕrk.	7:35	11:05	1:01	6:00	9:45	—	Csorba	ĕrk.	7:48	12:12	4:45	6:30	—	—
Lipt-Tarncz mh.	ind.	7:44	11:24	—	6:21	10:02	—	Menguszfalu ōrhz	ind.	—	*12:28	—	—	—	—
Kis-Olaszi mh.	>	7:55	11:33	—	6:30	10:11	—	Batizfalu	>	8:10	12:36	—	6:51	—	—
Lipt-Tepla	>	8:03	11:39	—	6:36	*10:17	—	Poprd-Felka	ĕrk.	8:20	12:45	5:10	7:00	—	—
Liszkflva ōrh.	>	*8:12	*11:45	—	*6:42	*10:23	—	Szepes-Szombat ōr.	ind.	*8:38	—	5:33	—	—	—
Rzsahegy	ĕrk.	8:26	11:55	1:30	6:47	10:30	—	Gncz mh.	>	8:43	—	5:3	7:23	—	—
Rzsah. fongyr	ind.	8:32	11:59	—	6:56	*10:34	—	Schavnyik ōrh.	>	8:54	—	*5:50	—	—	—
Hrbolt ōrh.	>	*8:39	*12:04	—	*7:00	—	—	Kposztafalu	>	9:00	1:19	5:57	7:36	—	—
Gombs mh.	>	*8:48	*12:10	—	*7:06	*10:4	—	Hadusfalva ōrh.	>	*9:09	—	*6:07	—	—	—
Fenyhza	>	8:58	12:16	—	*7:12	*10:49	—	Szepes-Smegh. ōrh.	>	*9:15	—	*6:13	—	—	—
Sztankovn ōrh.	>	*9:03	*12:20	—	*7:16	*10:53	—	Igl	ĕrk.	9:20	1:34	6:18	7:53	—	4:38
Kralovn	ĕrk.	9:10	12:25	1:50	7:21	10:58	—	Mrkusfalva	ind.	9:53	1:51	6:46	8:18	—	4:53
Sutt ōrh.	ind.	—	*12:34	—	*7:31	*11:08	—	Haraszt mh.	>	*10:00	—	*6:55	—	—	*5:02
Turn	>	—	12:41	—	7:38	11:15	—	Olczn ōrh.	>	*10:06	—	*7:03	—	—	*5:09
Szucsny	>	—	12:47	*2:07	7:44	11:22	—	Szepes-Olaszi	ĕrk.	10:12	2:08	7:11	8:36	—	5:16
Ruttka	>	8:00	12:54	2:13	7:51	11:29	—	Krompach	ind.	10:25	2:19	7:29	8:49	—	5:30
Sztrecsn mh.	ind.	*8:15	*1:25	—	*8:25	*11:56	—	Klukn ōrh.	>	*10:31	—	*7:36	—	—	*5:36
Vrna	>	8:24	1:31	*2:41	8:31	12:01	—	Istvanbata	>	10:36	2:29	7:43	8:58	—	5:42
Zsolna	ĕrk.	8:34	1:40	2:50	8:40	12:10	—	Margitfalu	ĕrk.	10:45	2:37	7:54	9:07	—	5:52
Kis-Rudina ōrh.	ind.	*9:04	—	—	*9:21	—	—	Phnixhuta mh.	ind.	*10:51	—	8:05	—	—	*5:58
Kiszucz-Ujhely	>	9:11	2:20	3:19	9:27	12:48	—	Hmor mh.	>	*11:02	—	*8:19	9:32	—	6:10
Ochodnicza ōrh.	>	*9:18	*2:27	—	*9:33	—	—	-Ruzsin ōrh.	>	*11:12	—	8:31	—	—	*6:20
Kraszn	>	9:25	2:34	—	9:41	—	—	Kis-Ladna	>	11:17	—	8:39	9:37	—	6:27
Cscza	ĕrk.	9:40	2:48	3:42	9:55	1:12	—	Nagy-Ladna ōrh.	>	*11:22	—	*8:46	—	—	*6:33
Jablunka	>	10:19	3:23	4:14	10:36	1:45	7:00	Abos	ĕrk.	11:32	3:17	9:00	9:51	—	6:44
Trzynietz	>	10:39	3:41	4:29	11:03	2:00	7:24	Tereb ōrh.	ind.	—	—	*9:23	—	—	*7:07
Teschcn	>	10:50	3:51	4:39	11:18	2:11	7:41	Szt.-Istvn mh.	>	11:46	—	9:32	10:06	—	7:17
Karwin	>	11:21	4:18	5:01	11:54	2:31	8:40	Tihany ōrh.	>	—	—	*9:42	—	—	*7:25
Oderberg	>	11:55	4:45	5:25	12:25	2:53	9:30	Kassa	ĕrk.	11:58	3:43	9:50	10:20	—	7:32

Kralovn - Turdossin - Szuchahora.

Szuchahora - Turdossin - Kralovn.

Stanice	mieš. v. I-III.	mieš. v. I-III.	Stanice	mieš. v. I-III.	mieš. v. I-III.	Stanice	mieš. v. I-III.	mieš. v. I-III.	Stanice	mieš. v. I-III.	mieš. v. I-III.				
Kralovn	in	10:10	4:30	rvavralja	ĕr.	11:50	6:20	Szuchahora	ĕr.	7:20	—	Medzibroggy	in	*10:24	*5:22
Prnicza	>	10:28	5:00	Dluha	in.	12:25	6:55	Ljeszek	in	8:00	2:50	Bezine ōrh.	>	*10:34	*5:32
Isztebn mh.	>	10:37	5:09	Kriva ōrh.	>	*12:39	*7:09	Trsztena	>	8:18	3:10	Als-Kubn	ĕr.	10:45	5:43
Nagyfalu	>	10:47	5:19	Podbjel	>	12:48	7:18	Turdossin	>	8:30	3:37	N.-Biszterecz	in.	11:00	5:57
N.-Biszterecz	>	*10:54	*5:26	Nizsna ōrh.	>	12:59	7:29	Nizsna ōrh.	>	8:59	3:55	Nagyfalu	>	*11:05	6:02
Als-Kubn	ĕr.	10:59	5:31	Turdossin	>	1:17	7:41	Podbjel	>	9:12	4:11	Isztebn mh.	>	11:17	6:13
Bezine ōrh.	in.	11:13	5:44	Trsztena	>	1:54	8:10	Kriva ōrh.	>	*9:19	*4:18	Prnicza	>	11:27	6:23
Medzibroggy	>	*11:24	*5:55	Ljeszek	>	2:10	8:36	Dluha	>	9:43	4:42	rnicza	>	11:45	6:39
		*11:34	*6:05	Szuchahora	ĕr.	—	9:10	rvavralja	ĕr.	10:13	5:11	Kralovn	>	12:10	7:03

Hrub tsla znaia non hodiny. * Podmienene vlak zastane

Tlaou cis. a krl. dvornej knhtlaiarne Viktora Hornynszkeho v Budapešti.